

Селското стопанство в предизборната кампания през есента на 2021 г.

(Бояна Василева, Зелени закони)

Индикаторите, които са базата за сравнение между предизборни кампании на посочените партии, са:

- Изграждане на "открита" администрация и намаляване на бюрокрацията за малки и средни земеделски стопанство;
- Адаптиране към промените в климата на земеделието с особен фокус върху управлението на води на ниво земеделско стопанство, землище на населено място, водосбор, басейнова дирекция, както и връзка между институциите и заинтересуваните лица;
- "Зелено" земеделие и подпомагане развитието на малките и средните земеделски стопанства,
- Съхраняване и развиване на конкурентни подотрасли чрез спецификата на регионите като култури, методи за отглеждане, земеделски практики и традиции, даващи висока добавена стойност, малки бутикови производства насочени в най-високия ценови клас;

ГЕРБ

Няма промяна във вече разгледаната политическа програма през [пролетта на 2021 г.](#)

БСП

Публикувани са предложения за мерки за първите 100 дни.

В сектор Земеделие е предвидено „възстановяване на унищожените хидромелиоративни съоръжения“. Не случайно и разумно перото от 850 млн. лева за възстановяване на старата хидромелиоративна система на България отпадна, защото тази система е твърде стара и компрометирана (финансово и технически), за да задоволи устойчиво нуждите от вода в земеделието. За целта е нужно реализиране на [реформа и интегрирано планиране и работа по управление на водите в земеделието](#), която не е заявено да бъде направена от БСП. Предложени са и мерки за целева финансова подкрепа на зеленчукопроизводството, овощарство, лозарство и животновъдство – без да бъде описано конкретно какво означава това, но все пак е начин за

диверсификация на селското стопанство в България. Не е обърнато изрично внимание на малките и средни земеделски стопанства.

Обединение Демократична България предвижда „развитие на устойчиво селско стопанство“. В Контекста на сектора са обобщени проблеми на земеделието в България и е дадена интересна информация (тъжен факт), че на всеки четири земеделски стопани се пада по един администратор от държавните институции на МЗХГ¹. Предвидени са множество реформи (30 броя), като е обърнато внимание на екологизирането на селското стопанство, развитие на малките и средни ферми, подпомагане на късата верига на доставки, намаляване на бюрокрацията, развитие на биоземеделието и разнообразяване на земеделските култури и породи животни.

ДПС са още по-кратки в сравнение с предизборните си кампания през пролетта на 2021 г., като имат по 4 обещания насочени към работодателите и 4 обещания към българския гражданин. Обещанията са доста общи и са като късметите за новогодишната баница – „сигурност, справедливост, по-добра бизнес среда, по-високо качество на живот“ и т.н.

В предизборната кампания на **„Има такъв народ“** посоката на развитие на земеделието е чрез подпомагането на семейните ферми, насърчаване на кооперирането и „Създаване на средна класа земеделски производители и защита на земеделската им продукция от посегателство.“ в рамките на 2 години. Продължават да стоят зад идеята за промяна на Закон за комасация на земеделските земи с цел уедряване на земеделските имоти, което за съжаление може да доведе до влошаване качеството на земеделския ландшафт.

Коалицията „Изправи се! Мутри вън!“ - Няма промяна във вече разгледаната политическа програма през [пролетта на 2021 г.](#)

„Продължаваме промяната“

На вторите извънредни парламентарни избори влиза нова партия „Продължаваме промяната“, която според [изследване на Алфа Рисърч](#) ще бъде парламентарно представена.

В представената предизборната програма не се предвиждат структурни промени в държавното управление на политиките и дейностите в селското стопанство. Очаква се така създадената администрация да заработи адекватно, като се сведе до минимум корупцията в земеделието.

Обърнато е внимание на подкрепата за развитие на средните и малки земеделски стопанства чрез въвеждане на „таван за максимална субсидия на земеделец,... чрез застраховане и договори за изкупуване на твърди цени“. Предвиждат се инвестиции в инфраструктура за напояване, която е

---

¹ Системата на МЗХГ е една от най-раздутите бюрокрации в България – около 20 000 чиновници при налични около 80 000 земеделски стопани – парламентарни избори 2021 г., Демократична България

от жизнена важност за сектора, но не е изрично описано в дейностите, че напояването трябва да бъде съобразено и с опазването на селските ландшафти.

Не е посочено изрично кои сфери на селското стопанство ще бъдат приоритетно финансирани в растениевъдство (овощарство, зеленчукопроизводство или зърнени култури) и животновъдството.

Развитието на селското стопанство се вижда чрез „създаване на кооперативни борси, сертификационни лаборатории, митническо обслужване и логистика, които да премахнат посредниците в земеделието и да дадат възможност за класифициране на земеделските продукти и окрупняване на предлаганите обеми” с цел да се постигне висок експортен потенциал.

По данни на МЗХГ, дирекция Растениевъдство, за периода януари- септември 2021г.² България внася, от страни в и извън ЕС, 65% от ябълките, 63% от крушите и 30% от прасковите, които консумира. По отношение на зеленчуците внася 49% от доматиите, 18% от картофите, 32% от краставиците и 40% от пипера. В момента производството на посочените плодове и зеленчуци не може да задоволи/захрани вътрешния пазар на страната ни. За наблюдаваните плодове и зеленчуци успяваме да задоволим вътрешната консумация само на сливите и малините. Логично звучи политиките за развитието на земеделието да се насочат към задоволяване на нуждите на вътрешния пазар с качествена продукция (зеленчуци и плодове). От друга страна постигането на качествена продукция ще дойде от засилен контрол на ползваните пестициди и торове на вътрешния пазар, а не само на граничните пунктове, както е описано в предизборната програма.

Няма изрично описано стимулиране на развитието на биологично земеделие предвид, че това е земеделието с най-голяма добавена стойност и най-щадящото и дори възстановяващо природните ресурси като води, почви и биоразнообразие.

В програмата е описано като отделна тема така важната за сектора синергия между науката, образованието, земеделието и индустриите свързани с преработката на продукцията – „Наука и образование в агросектора, регионални политики”.

Както и в другите програми на политическите партии е залегнала дигитализацията и иновацията чрез ”въвеждане на автоматизация и роботизация в работните процеси в земеделските стопанства”, която като цяло е предвидена по Плана за възстановяване.

---

² https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2021/10/21/biuletin_9_-_septemvri__2021_g_sektor_plodove_i_zenchutsi.pdf